

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Valvontawebinaari 15.12.2023

Viranomaisvalvonta ja viranomaisten välinen yhteistyö

Mervi Lukkarinen, ylitarkastaja, Valvira

15.12.2023

Valvontaviranomaisten laillisuusvalvonta

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden viranomaisvalvonta ja ohjaus on lakiin perustuvaa ja toimivaltaan sidottua oikeusharkintaa
- Tavoitteena on varmistaa
  - asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutuminen
  - sosiaali- ja terveystalvelujen saatavuus ja lainmukaisuus
  - oikeusturvan toteutuminen
- Tavoitteena on laadukkaat ja asiakas- ja potilasturvalliset sote-palvelut, jotka ovat saavutettavia ja yhdenvertaisesti saatavilla

Valvontaviranomaisten laillisuusvalvonta

Toimivallanjako

Aluehallintovirasto valvoo toimialueellaan:

- sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisen ja tuottamisen lainmukaisuutta
- antaa siihen liittyvää ohjausta
- valvoo myös vammaispaalvelulain 11 §:ssä tarkoitettun henkilökohtaisen avun työnantajamallin mukaan toimivan henkilön toimintaa 28 §:n velvoitteiden täyttämässä
  - rikosrekisteriote

Valvontaviranomaisten laillisuusvalvonta

Toimivallanjako

- Valvira ohjaa aluehallintovirastojen toimintaa valvonnan ja siihen liittyvän ohjauksen toimeenpanossa, yhteensovittamisessa ja yhdenmukaistamisessa
- Valvoo sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisen ja tuottamisen lainmukaisuutta ja antaa valvontaan liittyvää ohjausta, jos kysymyksessä ovat:
  - 1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;
  - 2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;
  - 3) asiat, jotka liittyvät olennaisesti Valvirassa käsiteltävään muuhun sosiaali- tai terveydenhuoltoon taikka sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvontasiaan; sekä
  - 4) asiat, joita aluehallintoviraston valvonta-asioita käsittelevät virkamiehet ovat esteellisiä käsittelemään.

Valvonta-asian käsittely

- Asiakas- tai potilasturvallisuuden varmistamisen tai lain noudattamisen kannalta välttämättömät toimet
- Kiireellisyys- ja tärkeysjärjestys asiakas- ja potilasturvallisuuden tai muiden seikkojen niin edellyttäessä
- Kahta vuotta vanhempaan tapahtumaan perustuvaa valvonta-asiaa ei tutkita, ellei siihen ole erityistä syytä

Asian arviointi ja tarpeellinen selvittäminen

Saatujen selvitysten arviointi, harkinta ja päätös

Valvonta-asian käsittely

Seuraamukset

- Hallinnollinen ohjaus ja kehoitus (38 §)
- Määräykset ja pakkokeinot (39 §)
- **Palveluntuottajan rekisteristä poistaminen (40 §), jos ei täytä laissa säädettyjä rekisteröinnin edellytyksiä ja puute on olennainen, toiminnassa olennaisesti rikottu valvontalakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä**
  - Myös yksityinen elinkeinonharjoittaja, joka on mm. menettänyt ammatinharjoittamisoikeutensa tai sitä on rajoitettu
- **Palveluyksikköä koskevan rekisteröinnin poistaminen (41 §)**
  - Mm. jos palveluntuottajan rekisteröinti poistetaan

Valvontaviranomaisten laillisuusvalvonta

Rekisteröintimenettely

- Asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta olennaisten edellytysten täyttymisen arviointi ennakkollisesti
- Riskiperusteinen harkintaa esimerkiksi pyydettävien selvitysten laajuudesta, ennakkotarkastukset mahdollisia

Ohjaus- ja arviointikäynnit

- Yhteistyössä palvelunjärjestäjän tai palveluntuottajan kanssa
- Arvioidaan toiminnan järjestämiseen ja palvelujen tuottamiseen mahdollisesti liittyviä riskejä ja niiden ehkäisyä ja korjaamista
- Ohjaus tarvittaessa

Valvontaviranomaisten laillisuusvalvonta

Valvontaohjelmat ja valvontasuunnitelmat

- Luonteeltaan ennakkollista ja riskiarviointiin perustuvaa
- Voidaan toteuttaa eri menetelmillä
- Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelma
  - Valviran ja aluehallintovirastojen koordinaatioryhmä vahvistaa
  - Vuosittaiset painopistealueet
  - Hyödynnetään olemassa olevaa valvontatietoa, mutta myös esimerkiksi THL:ltä saatavaa tietoa

Valvontaviranomaisten laillisuusvalvonta

Toiminnanaikainen valvonta

- Vireille mm. ilmoituksina asiakas- tai potilasturvallisuutta vaarantavista epäkohdista
- Valvira ja avit voivat saattaa asian myös omavalvonnallisesti käsiteltäväksi palvelunjärjestäjälle tai -tuottajalle
- Tarkastusoikeus
  - Koskee palvelunjärjestäjän sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja toiminnassa käytettäviä toimitiloja, tietojärjestelmiä ja välineitä sekä palveluntuottajan valvontalaissa tarkoitettuja palveluyksiköiden toimintaa, toimitiloja, tietojärjestelmiä ja välineitä
  - Perustuu viranomaisen määräykseen ja voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta

Valvontaviranomaisten laillisuusvalvonta

Kantelut

- Luonteeltaan jälkikäteistä
- Voidaan siirtää myös muistutuksena käsiteltäväksi palveluntuottajalle tai – järjestäjälle
- Seuraamukset
  - Hallinnollinen ohjaus toiminnasta vastuussa olevalle taholle tai ammattihenkilölle

Viranomaisten yhteistyö

- Yhteistyö valvontaviranomaisten kesken ja tarvittaessa muiden viranomaisten kesken
- Palvelunjärjestäjällä on ilmoitusvelvollisuus valvontaviranomaiselle
  - palveluntuottajan tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneistä asiakas- ja potilasturvallisuutta **olennaisesti vaarantavista** epäkohdista sekä
  - asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneista tapahtumista, vahingoista tai vaaratilanteista
  - sekä sellaisista puutteista, joita ei ole korjattu annetusta ohjauksesta huolimatta
- Tieto niistä tilanteista, joihin on jo omavalvonnallisesti reagoitu, mutta toimenpiteet eivät ole olleet riittäviä tai johtaneet asian korjaantumiseen

Viranomaisten yhteistyö

- Valvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus palvelunjärjestäjälle
  - valvontalaissa tarkoitetuista epäkohdista tai puutteista palveluntuottajan tai tämän alihankkijan toiminnassa, joille palveluntuottaja tuottaa palveluita
- Tarkastuskertomukset tiedoksi; palvelunjärjestäjä-valvontaviranomainen
  - Voidaan toimittaa teknisten rajapintojen avulla
- Valviran ja avien tehtävä ilmoitukset Fimean valvontaan kuuluvissa toiminnoissa havaitsemistaan asiakas- tai potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavista puutteista tai epäkohdista
- Säteilyn käytössä havaituista puutteista ja epäkohdista on ilmoitettava Säteilyturvakeskukselle

Kiitos!

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Yhteystiedot

etunimi.sukunimi@valvira.fi

valvira.fi

@ValviraViestii

Vaikuttava valvonta – vastuulliset toimijat